

As ANPAS tamén evolucionamos

REVISTAGALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 76-77

Fernando Lacaci Batres

Presidente da Confederación ANPAS
GALEGAS

anpasgalegas@gmail.com

O movemento asociativo dos “pais” de “alumnos” da escola pública comezou a ser común a partir da Lei Xeral de Educación de 1970; as “APA” constitúense como un modesto intento de modernización no Ensino Público, como outro dos intentos de actualización que van facendo que lentamente a educación pública comece a ter entidade de seu, superando a pobre expectativa da alfabetización maioritaria e encamiñándose á formación da xuventude; diríamos que daquela a intención limitábase ao académico, e se acaso ao espiritual -dende o modelo dominante da igrexa católica, por suposto- pero sen

grandes pretensións cívicas, e moito menos cidadás, alén da grisalla das materias de formación daquel espírito nacional de infausta lembranza.

As “APA” que daquela nacen son movementos de colaboración, participan no centro escolar dende un punto de vista utilitario, suman esforzos materiais coas “forzas vivas” da vila ou do pobo e, antes que funcionar como pais do alumnado, funcionan como adultos da comunidade, axudando na resolución de problemas infraestruturais, organizativos ou dotacionais.

Pouco a pouco, nomeadamente dende a Constitución do 1978,

a participación das familias nos centros escolares ía tamén ampliando a súa perspectiva; a normalización da vida académica como unha parte indiscutíbel da infancia e da xuventude (aínda unha década antes a asistencia á clase viña condicionada polas necesidades laborais na casa) traía a aparición da familia na educación; xeneralizábase o sentimento de responsabilidade e a obriga de implicación en todas as fases da vida dos fillos e fillas, non só na doméstica ou privada; aparecían tamén novas canles de participación regrada das familias na vida ordinaria dos centros escolares, e comezaba a ser "normal" facer algo máis que acompañar a descendencia ata a porta do colexio, de tal modo que moitos pasan cara ao interior e pretenden participar no que alí se faga.

Os pasados anos 90, coa súa aparente bonanza económica, traen a súa novidade no mundo asociativo dos "pais" do Ensino Público; as APA convértese en provedoras de servizos, en facilitadoras de medios técnicos, en conseguidoras de financiamento para actividades extraescolares, e son en moitas ocasións a "caixa B" dos centros escolares públicos (máis por suposto canto máis nivel económico no barrio onde se sitúe o centro escolar) tentando superar con diñeiro de seu as eivas que o sempre mínimo financiamento dos centros educativos trae, e traía consigo.

A lei de asociacións de 2002, e a evolución dunha sociedade moito máis viva que a súa propia legalidade, trae consigo dúas variacións considerábeis no mundo do asociacionismo familiar. En primeiro lugar comeza a xeneralizarse o cambio das APA por ANPA, dando entrada no nome, pero tamén na dirección e na concepción igualitaria, ás nais, que agora xa o serán do **alumnado**, co cal tamén as alumnas collen carta de par-

ticipación por propio dereito no noso actuar cotián. O segundo é que moi lentamente aparece un sentimento de independencia nas asociacións de nais e pais con respecto á xerarquía do centro escolar; comeza a concibirse como posíbel discrepar, ter unha voz propia, participar dende a igualdade; xa non seremos simplemente o apéndice útil da organización escolar, senón que reivindicamos outra faceta -sen renunciar de todo ás anteriores- na que desenvolver a nosa actividade. As ANPAS fixéronse maiores.

Quere isto dicir que xa está todo o camiño percorrido? Nin moito menos. A evolución da participación das familias no Ensino Público Galego -poñendo xa aquí énfase na nosa realidade territorial- está moi en cueiros aínda; tamén porque vivimos momentos de recesión en canto á participación democrática da cidadanía nas institucións, mesmo dende o punto de vista legal; pero sobre todo porque non acabamos de comprender entre todas que o traballo en común é o único camiño para conseguirmos unha escola pública, un Ensino Público, que traballe realmente pola mellora dunha sociedade que está personalizada no alumnado que en pouco tempo será a nova xuventude que ateigará os espazos.

Existe un indiscutíbel medo á apertura de espazos de decisión, mesturado cunha certa preguiza de todos os sectores: a reticencia ordinaria ao cambio que nos é común; e existe tamén unha organización administrativa que decae constantemente na normalización de fórmulas participativas de xestión, porque iso facilitaría probablemente un incremento da crítica cara á súa errada xestión.

O futuro das Asociacións de Nais e Pais ten que pasar por desembarazarse dos restos daquelas "APA financiadoras e de servizos", para afrontar o reto

de sermos parte permanente e constante na educación escolar das nosas fillas e fillos, dende a colaboración, a loita pola convivencia amábel, a defensa da inclusión e da igualdade como meta fundamental da Educación Pública Galega, e sempre dende a rotundidade de sermos as persoas quen temos a obriga, e o absoluto e pleno dereito, a facer para as nosas fillas e fillos un mundo mellor, máis libre e digno do que nós recibimos.■